

Zloraba športa: Je Fak res simbol socialistične Jugoslavije?

Cela serija poslancev levice je tudi z opozarjanjem na primer **Jakova Faka** ta teden utemeljevala, da bi morali uzakoniti poseben zakon o uresničevanju kolektivnih kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje socialistične Jugoslavije (SFRJ) in da so ti v Sloveniji deprivilegirani. Kot je pojasnil prvopodpisani **Dragan Matić** ne gre za ekonomske priseljence ali kaj takega, gre za ljudi, ki so ob razpadu države brez svoje krivde pristali v Sloveniji in so bili pozneje prizadeti tudi z izbrisom. Ter razprave so bile čista zloraba športnika, ki se nikoli ni razglašal za pristaša socialistične Jugoslavije. Vsaj sam za to še nisem slišal.

Fak kot simbol SFRJ narodov

Uporabljanje Faka kot primer državljana bivše SFRJ v Sloveniji je tudi netočno. Fak v Slovenijo ni prišel iz socialistične Jugoslavije. Rodil se je leta 1987 na Reki, slovensko državljanstvo pa je dobil dve desetletji po nastanku Slovenije in to ne kot državljan SFRJ. Te države več nikjer ni bilo. Imel je državljanstvo Hrvaške.

Faka je kot argument uporabil denimo **Branislav Rajić** (SMC). Tako:

“Ali veste, kdo je povedal naslednje: jaz ne morem biti večji Slovenec, kot nekdo, ki je rojen v Sloveniji, ampak s svojimi dejanji lahko dokažem, koliko sem se pripravljen boriti za to. To je povedal športnik, ki so mu hoteli odreči pravice, da nosi slovensko zastavo na Olimpijskih igrah, športnik, katerega priimek so uporabili kot angleško sintagmo za način, da se ga znebijo. Jakov Fak, fak on, fak off. Veliko ljudi v Sloveniji je začutilo njegovo bolečino in ta bolečina ima podobne elemente, kot tisto, kar družijo Srbe, Hrvate, Bošnjake, Albance, Makedonce, Črnogorce po 26 letih nepriznanih statusnih pravic tem slovenskim državljanom. Napočil je čas, da se nedokončano poglavje kulturnih kolektivnih pravic velikega števila državljanov sklene na družbeno sprejemljiv in civiliziran način. Brez skrbi in brez sprenevedanja tipa, radi jih imamo, pravic jim ne damo.”

Zakaj oblast ni branila Faka?

Obratno je na nenavaden čas in na napačen naslov zakona opozoril vodja poslanske skupine NSi **Jožef Horvat** z:

“To je zelo občutljiv zakon, ki se ga sploh ne sme obravnavati pet pred dvanajsto, pet minut pred volitvami. Vem, da bo zdaj strahoten napad na besede, ki jih bom izrekel in da bom deležen marsičesa, ampak začel bom pri naslovu. Spoštovani predlagatelji, naslov je napačen. Imam predlog: dajte v naslovu navesti, za katere narodne skupnosti gre. Da gre za Albance, da gre za Bošnjake, Črnogorce, Hrvate, Makedonce, Srbe, Jude, je bilo rečeno, Nemce, in tako naprej. Ker Jugoslavije ni več, smo rekli na dan plebiscita. Ali ga moramo še enkrat ponoviti?”

Anja Bah Žibert (SDS), pa je ost pri Faku celo obrnila nazaj proti vladajočim:

“Nekateri ste to razpravo želeli izkoristiti za polemiko o tem, zakaj Jakov Fak ni nosil slovenske zastave. Tudi jaz vas sprašujem: zakaj ne? Kdo je to preprečil? Če pogledamo

izvršilni odbor olimpijskega komiteja, v njem sedi oče predsednika vlade. Zakaj ni udaril po mizi? Ali mislite, da bo ta zakon prinesel, da pa bo naslednjič Jakov Fak nosil slovensko zastavo? Saj vaši ljudje ne poskrbijo za to, da bi jo nosil. Vi ste na oblasti. Zdaj, ni dosti, da hodijo ministri na olimpijske igre. So udarili po mizi, če se kršijo pravice posameznikov v tej državi?"

Vlada območnikla o SFRJ

Precej verjetno je, da bo vladna koalicija zakon o uresničevanju kolektivnih kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje socialistične Jugoslavije (SFRJ) prihodnji teden v torek v prvem branju potrdila, čeprav je precej očitno neustaven. Z njim si del narodnih skupnosti (bivše Jugoslavije), ki imajo predstavnike v državnem zboru, ureja položaj, ki bi ga država morala vsaj enako, če ne celo prej, urediti drugim, denimo Nemcem, ki trenutno v državnem zboru nimajo predstavnikov.

O zakonu so poslanci razpravljali brez mnenja vlade, ki dan prej razprave o dilemah in posebnih pravicah narodov SFRJ ni končala in zato mnenja ni oblikovala.

Večina, kljub dvomom o ustavnosti in pomislekom, zaradi katerih vlada ni sprejela stališča, bo prihodnji teden zakon potrdila, najbrž že zato, ker je predlog podpisalo veliko poslancev. Predlog za dodatno (finančno) skrb države za narode socialistične Jugoslavije je podpisalo 24 poslancev SMC **Mira Cerarja** (od 35), dva iz Desus **Karla Erjavca** (od 11) in po vseh pet iz SD **Dejana Židana** in Levice **Luke Meseca**. Glavna novost bi bila, da bi za narode nekdanje SFRJ ustanovili nov državni urad, ki bi skrbel za njihove kolektivne kulturne pravice in delitev dodatnega denarja.